Čtení o překládání je v každém případě příkladem publikace skromného rozsahu s bohatým obsahem a může být přínosem pro teoretika překladu, překladatele, studenta i laického filologicky orientovaného čtenáře.

Literatura

KUFNEROVÁ, Zlata (2009). *Čtení o překládání*. Jinočany: Nakladatelství H&H.

Mgr. Zuzana Hildenbrand, Ph.D.
Katedra romanistiky
Filozofická fakulta
Křížkovského 10
77180 Olomouc
zuzana.hildenbrand@upol.cz

Za docentem Petrem Horou

Jana Vrajová

„Bylas tam na hřbitově?" – tak zněla před více než deseti lety jedna z prvních otázek Petra Hory po mém návratu z dovolené. Tehdy byla položena poprvé a přiznávám, že jsem byla poněkud zaskočena. Neznali jsme se ještě dlouho, byla jsem postgraduální studentka a on odborný asistent s mnohaletou praxí, který přišel z Ostravské univerzity do Olomouce na katedru bohemistiky filozofické fakulty Univerzity Palackého přednášet českou literaturu 19. století. Jeho přímé, jasné, stručné otázky nepřipouštějící mlžení či studenty tolik oblíbené „okecávání" mnohdy u zkoušek dohnaly studentky k slzám a studenty k zarytému mlčení. A nutno přiznat, že zpočátku zarážely i mě, a nejen dikcí, s níž byly proneseny. Poprvé jsem na úvodní dotaz odpověděla záporně, v průběhu následujících let si manžel a časem i rodina zvykli, že v rámci dovolené navštěvuji místní hřbitovy. Nebylo potřeba dlouhých rozhovorů, abych pochopila a vzala za svůj ten zájem o neromantizující specifikum genia loci spjatého se hřbitovy. Vypůjčila jsem si pro jeho charakteristiku termín z psychologie: dlouhodobá paměť. Do dlouhodobé paměti ukládáme informace, které potřebujeme nebo které si chceme natrvalo podržet. Zkrátka nezapomenout. Je známo, že ten, kdo prošel například hřbitovy na území bývalých Sudet, už nebude schopen pouze nezaujatě komentovat otázky odsunu sudetských Němců. Docentu Petru Horovi záleželo na tom, aby se nezapomínalo. Na souvislosti, na nezkreslené a demagogicky účelově nefalšované historické skutečnosti, ani na ty, díky nimž či kvůli nimž jsou ony skutečnosti historií (nejen literární) zaznamenány. A také na slušnost: kolik studentských dopisů zaslaných mu e-mailem zůstalo nezodpovězeno pouze proto, že začínalo dnes již v elektronické komunikaci zcela běžným „dobrý den" místo uctivého oslovení vyučujícího. O tom, jaký význam přikládal korespondenci, svědčí i dopis, který jsem obdržela několik dní před jeho skonem s prosbou o vyhledání jistých dat vážících se ke K. J. Erbenovi (doc. Hora pracoval doslova téměř do posledního dechu). Je totiž psán rukou, ač měl k dispozici notebook, jeho typickým téměř kaligrafickým písmem, odkazujícím k tradici milované a studované katolické literatury, zejména k Josefu Florianovi a jeho inspirátoru Léonu Bloyovi.

Před třemi lety jsme s rodinou jeli poprvé na dovolenou na Novopacko. Když jsem se o tom zmínila před Petrem, odjela jsem s pokynem najít a vyfotit hrob výjimečného spisovatele počátku dvacátého století Josefa Kocourka, jehož živo-

tu a dílu se věnoval profesor Skalička, vážený učitel, vzor a přítel Petra Hory. Ke Skaličkově odkazu se Petr Hora hlásil a na jeho práci vědomě navazoval především vztahem k literatuře 19. století. První rok jsem podcenila přípravu a marně prohledávala poměrně rozsáhlý novopacký hřbitov. Loni jsem už sice byla knižními i internetovými zdroji poučena o tom, kde hledat, ale přesto jsem omylem vyrazila opačným směrem, než jakým leží Brdo, část Staré Paky, na jehož hřbitůvku je Kocourek pochován. Když jsem tehdy Petrovi psala zprávu, že tentokrát jsem zase bez úspěchu, odepsal mi, že příští rok to vyjde. Vzhledem k tomu, že jsem znala jeho aktuální zdravotní stav, mi přeběhl mráz po zádech. Letos jsem Kocourkův hrob opravdu našla, jenže Petr mi už mobil nemohl zvednout. Zemřel 14. května 2012 ve slovinských Radencích, když předtím působil po tři roky na univerzitě v Lublani jako docent na katedře slavistiky.

Paměť nám dává pocit kontinuity, podílí se na integritě našeho já. Přechod informací z krátkodobé paměti do dlouhodobé je psychology nazýván konsolidací, upevněním – což vychází z latinského slova solidus, pevný. Učební texty věnované paměti uvádějí, že kapacitu dlouhodobé paměti nelze měřit a že informace dlouhodobého významu jsou kódovány ve vztahu k významu. Jsem si jista, že ti, kdo blíže znali doc. PhDr. Petra Horu, Ph.D., si jeho obraz i odkaz ponesou pevně v sobě. Nejen proto, že vlastním příkladem ukázal, jak důležité je informace pečlivě třídit a selektovat, akcentovat ty opravdu důležité a smysluplné, ale nezapomínat ani na ty, které jsou zdánlivě marginální a bez nichž by se studium historie (literární i obecné) zredukovalo na výčet kanonizovaných faktů. Také proto, že charakter přátelství, které bylo podobně jako jeho otázky stejně ryzí i surové zároveň, nedovolí snadno zapomenout.

Mgr. Jana Vrajová, Ph.D.
Katedra bohemistiky
Filozofická fakulta
Křížkovského 10
77180 Olomouc
jana.vrajova@upol.cz

Jan Kořenský pětasedmdesátiletý

Ondřej Bláha

Na první přednášku o teorii textu, kterou poměrně pozdě (až ve 4. ročníku studia) začínaly školní i lidské kontakty olomouckých studentů bohemistiky s prof. Janem Kořenským, jsme se tehdy koncem září trousili se smíšenými očekáváními. Báli jsme se, že *Teorie textu* jako poslední povinná disciplína našeho studia bude zároveň disciplínou „nejtěžší" (ještě „těžší" než obávaná *Syntax I* a *II*) a samotný dojem z prof. Kořenského, který nám ty roky předtím na fakultních chodbách odpovídal na pozdrav vždycky jaksi „přísně", nám od strachu moc nepomohla.

Když prof. Kořenský tenkrát poprvé přišel a začal mluvit o tom, co všechno je text, naklonil se pojednou ke mně jistý spolužák, který seděl vedle. Ucítil jsem z něj – z kamaráda jinak kultivovaného a sečtělého – slivovici, kterou si asi nedlouho předtím po obědě „cvaknul" (možná na kuráž). Spolužák k mému zděšení ukázal neslušně prstem na prof. Kořenského, který přísně čněl vysoko nad první řadou sedadel, kde jsme byli „pod svícnem" skryti, a docela nahlas (byť si určitě myslel, že nanejvýš potichu) mi řekl: „Všiml sis, že Kořenskej vypadá a mluví jak Antonín Přidal?"

V tom momentě se poprvé ukázalo, že J. Kořenský je pán nejen vzdělaný, ale i konciliantní. Na tu opovážlivost totiž skoro nereagoval – jen na nás na chvíli utkvěl pohledem, který naznačoval, že i on má jisté obavy – a mluvit o tom, co je text, nepřestal. Je přirozeně nepodstatné, komu se J. Kořenský podobá, ale faktem je, že s překladatelem a spisovatelem A. Přidalem ho spojuje noblesa projevu i zájmů, samozřejmý kontakt s cizími kulturami a jazyky a v neposlední řadě i vztah k divadlu, resp. k dramatu a k dramatické (ludické?) interpretaci světa.

Knihy a články, které J. Kořenský napsal, inspirují už tím, že jsou často teoretické, a tedy dokonale otevřené, připravené k tomu, aby byly teze v nich obsažené aplikovány na konkrétní jazyky a konkrétní jazykový materiál. Neplatí to ještě docela o prvním knižním titulu J. Kořenského, monografii *Komplexní popis výrazové struktury pádu substantiva v češtině* (1972), ale už zde Kořenský naznačuje kontury své teorie sémantické báze, která sjednocuje sémantické hodnoty větné, lexikální i textové a která určuje místo tzv. pragmatického komponentu v systému jazyka. V „plné verzi" tuto teorii Kořenský zveřejnil v knize *Konstrukce gramatiky ze sémantické báze* (1984), která zúročuje mj. některé metody moderní logiky a která je z hlediska významu pro popis jazykové struktury plno-